

تعداد صفحه : ۲	نام و نام خانوادگی:	رشته : علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: احکام ۳
مدت امتحان: ۷۵ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۵/۲۸	پایه دوازدهم دوره دوم آموزش متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریورماه ۱۳۹۹	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
۱	گزینه های صحیح را انتخاب کنید. کدام علم برای فقیه ، دلیل را از غیر دلیل و حجت را از غیر حجت متمایز می سازد؟ الف) علم منطق (ب) علم تفسیر (ج) علم اصول فقه (د) علم درایه	۰/۵
۲	تفسیر آیات الاحکام از اقسام کدام تفاسیر شمرده می شود؟ الف) تفسیرروایی (ب) تفسیر موضوعی (ج) تفسیر ادبی (د) تفسیر اجتهادی	۰/۵
۳	این عبارت بیانگر کدام مفهوم است؟ «لیس لعرق ظالم حق» الف) مفهوم وصف (ب) مفهوم موافق (ج) مفهوم مخالف (د) مفهوم اولویت	۰/۵
۴	معنای اصطلاحات زیر را در پاسخ نامه بنویسید. الف) سنت ب) فعل نهی ج) مفهوم مخالف د) اجماع هـ) مقدمه شرعی و) واجب غیری	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۷۵
۵	صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را مشخص کنید. الف) واژه ی فقه در اصطلاح قرآنی، بصیرت در تمامی اجزاء و ارکان اسلام است. ب) به خبری که یقین به صدور آن از امام معصوم «ع» نداریم جزء خبر واحد است. ج) فعل امر در این عبارت دلالت بر وجوب دارد. « اللهم اشف کل مریض» د) اجماع، ناقل عین سخن معصوم «ع» است. هـ) چنان که خود حج واجب است؛ لازمه ی عقلی آن که مقدمات حج می باشد نیز لازم است.	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
۶	به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید. به اعتقاد دانشمندان شیعه، مؤسس علم اصول فقه چه کسی است؟	۰/۵
۷	نظریه ی اندیشه ی مردم سالاری دینی توسط کدامیک از فقههای معاصر عرضه شد؟	۰/۵
۸	انواع اجماع را نام ببرید.	۰/۵
۹	دلیل عقلی در چه زمان حجیت دارد؟	۰/۵
۱۰	چرا ملازمه ای میان نهی از معاملات و بطلان آن اعمال (معاملات) وجود ندارد؟	۰/۵
۱۱	چرا روزه گرفتن در عیدین باطل است؟	۰/۵
	ادامه سؤال ها در صفحه دوم	

تعداد صفحه : ۲	نام و نام خانوادگی:	رشته : علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: احکام ۳
مدت امتحان: ۷۵ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۵/۲۸	پایه دوازدهم دوره دوم آموزش متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریورماه ۱۳۹۹	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
	به سوالات زیر پاسخ تشریحی دهید.	
۱۲	با ذکر یک مثال حکم واقعی اولی و حکم واقعی ثانوی را توضیح دهید.	۱
۱۳	عام و خاص را تعریف کرده ، یک مثال بنویسید.	۱/۵
۱۴	آیا بر طبق این آیه «احل الله البیع و حرم الربا» می توان حکم به حلال بودن بیع به طور مطلق داد؟ توضیح دهید.	۱
۱۵	این عبارت را ترجمه کنید: « و الصلاة على آل النبي في التشهد واجبة. و قال اكثر اصحاب الشافعي : انه سنة. دليلنا: اجماع الفرقة و طريقة الاحتياط. »	۰/۷۵
۱۶	چرا استدلال به عموم عام ، زمانی جایز است که درباره ی مخصّص های احتمالی جست و جوی کامل به عمل آمده باشد؟	۰/۵
۱۷	عبارت زیر را ترجمه کنید: « و دليلنا على غيرية وجوب الموضوع: الاجماع المتقولة فيه و في التيمم و عدم ذكر احد في الواجبات. »	۱
۱۸	چهار مورد از ارکان استصحاب را نام ببرید.	۱
۱۹	جایگاه اجرای اصول عملیه (ادله ی فقهاتی) را بنویسید.	۱
۲۰	در چه زمان مجتهد از ادله ی فقهاتی برائت استفاده می کند؟	۱
۲۱	چرا برای بیان حجیت تخیر نیازی به بیان استدلال نیست؟	۱
	پیروزباشید	جمع نمره
		۲۰

تاریخ امتحان : ۱۳۹۹/ ۵/ ۲۸	رشته : علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: احکام ۳
تعداد صفحه : ۲	ساعت شروع : ۸ صبح	پایه دوازدهم دوره دوم آموزش متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه ۱۳۹۹	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱	گزینه ج	۰/۵
۲	گزینه ب	۰/۵
۳	گزینه الف	۰/۵
۴	الف (عبارت است از قول و فعل و تقریر معصوم(ع) ب (طلب ترک فعل از فرد عالی به دانی پ (حکم موجود در منطوق با حکم مفهوم یکسان نیست.(در سلب و ایجاب متفاوتند) ت (اتفاق نظر جمعی از علما که کاشف از رای معصوم باشد. ث (اگر مقدمه را شرع تعیین کرده باشد نه عقل ، به آن مقدمه شرعی گویند. ج (از آنجا که وجوب انجام مقدمه از وجوب ذی المقدمه ناشی می شود و برای خود وجوب مستقلی ندارد به این گونه واجبات واجب غیری گویند.	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۷۵
۵	الف (غلط ب (صحیح پ (غلط ت (غلط ث (صحیح (هر مورد ۰/۵)	۲/۵
۶	امام محمد باقر(ع)	۰/۵
۷	امام خمینی (ره)	۰/۵
۸	اجماع منقول و محصل	۰/۵
۹	هنگامی که برای شخص قطع به حکم شرعی حاصل کند.	۰/۵
۱۰	چون عمل مورد نهی (معاملات) نیاز به قصد قربت ندارد.	۰/۵
۱۱	زیرا نهی در عبادات ملازم با بطلان آن عبادت است.	۰/۵
۱۲	حکم واقعی اولی به صورت مطلق و بدون لحاظ شرائط خاص وضع می شود.مانند رفتن به سفر که به خودی خود امری مباح است . ولی حکم واقعی ثانوی با ملاحظه شرائط و اوضاع خاص وضع می شود مانند اگر سفری موجب آزردهی پدر یا مادر شود حکم آن حرمت است.	۱
۱۳	عام عبارت است از لفظی که برای در برگرفتن همه ی افراد متعلقش وضع شده است مانند همه ی معلمان را احترام کن خاص لفظی است که دلالت بر برخی از افراد متعلق خود می کند.مانند اکرم بعض الفقراء (بعضی از فقرا را اکرام کن)	۱/۵

تاریخ امتحان : ۱۳۹۹/۵/۲۸	رشته : علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: احکام ۳
تعداد صفحه : ۲	ساعت شروع : ۸ صبح	پایه دوازدهم دوره دوم آموزش متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه ۱۳۹۹	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱۴	خیر - زیرا در اینجا شارع در مقام بیان قیود و اوصاف بیع نبوده بلکه در صدد بیان اصل مشروعیت آن است.	۱
۱۵	صلوات بر خاندان پیامبر در تشهد واجب است و اکثر پیروان شافعی می گویند که این سنت است. دلیل ما اجماع شیعه و طریق احتیاط است.	۰/۷۵
۱۶	زیرا در تاریخ شریعت اسلامی ، تبلیغ و تبیین احکام تدریجی بوده است.	۰/۵
۱۷	دلیل ما بر وجوب غیرى وضو: اجتماعات نقل شده در باب وضو و تیمم است و اینکه هیچ یک از فقها وضو را در زمره ی واجبات (نفسی) نشمرده اند.	۱
۱۸	یقین سابق - شک لاحق - وحدت متعلق یقین و شک - هم زمانی یقین و شک	۱
۱۹	جایگاه رجوع به ادله فقهاتی شک به حکم واقعی است . ادله فقهاتی تنها پس از جهل به حکم واقعی و یأس از دستیابی به آن دلیل محسوب می شود .	۱
۲۰	زمانی که مجتهد به اصل تکلیف شک دارد . بدین معنی که هنگام برخورد با مسئله ای شک می کند که مثلاً حکم این مسئله حرمت است یا نه ولی در ادله ی اجتهادی هیچ دلیلی بر حرمت آن نمی یابد.	۱
۲۱	زیرا هنگامی که مکلف در واقعه ای قرار می گیرد که از وجوب یا حرمت خالی نیست ، عقلاً یکی از آن دو از او صادر می شود و راهی جز انجام یکی را ندارد.	۱
	جمع نمره	۲۰
همکاران محترم : لطفاً به مفهوم های صحیح و منطقی دیگر نمره تعلق گیرد .		